

3. Klimabudsjett 2024

Kva er eit klimabudsjett?

Eit klimabudsjett er eit nyttig verktøy for å nå vedtekne klimamål. KS har valt å definere eit klimabudsjett som "et styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjonar og andre vedtekne klimamål". Eit klimabudsjett er ikkje eit økonomisk budsjett, men ei oversikt over klimatiltak som vert planlagt gjennomført i Giske kommune.

Klimabudsjettet viser i nokre tilfelle kor mykje klimagassutslepp som reduserast ved gjennomføring av tiltaket. Styrken til eit klimabudsjett er at mål og tiltak vert koplå tettare saman i kommunen sitt viktigaste styringsdokument, kommunen sin handlings- og økonomiplan. Gjennom klimabudsjettet får kommunen eit verktøy for å styre mot utsleppsmåla. Klimabudsjettet sikrar at kommunen iverksett og finansierar tiltak for å redusere utsleppa. Ansvaret for oppfølging av tiltaka er tydeleg definert. Gjennom regelmessig rapportering på tiltaka, vert resultat og framdrift målt opp mot måla for utsleppsreduksjonar.

Klimabudsjettet viser om tiltaka som er vedtatt er tilstrekkelege for å nå målet, eller om det er behov for styrka innsats. Årleg oppdatering av klimabudsjettet gir moglegheit til å justere kursen.

Klimabudsjettet er transparent og synleggjer ovanfor avgjerdstakarar og interessentar kva som er utfordringsbildet og korleis kommunen prioriterer innsatsen for å nå målet.

Giske kommune sitt klimabudsjett

Giske kommune ønsker å vedta sitt første klimabudsjett i 2024, klimabudsjettet skal gjelde for 2024-2027 med årleg justering. Klimabudsjettet vert eit styringsverktøy for kommunen sitt klimaarbeid. Klimabudsjettet viser klimatiltaka som vert planlagt gjennomført i Giske kommune og kven som har ansvar for gjennomføringa. Klimaarbeidet skal rapporterast på lik linje med kommunen si økonomirapportering. Kommunen prioriterer tiltak som kjem frå einingane og som dei vurderer at dei har kapasitet, økonomi og ressursar til å gjennomføre. Dette er tiltak som bidrar til å bygge opp klimakompetansen i kommunen og tiltak som styrker kommunen sitt kunnskapsgrunnlag. Sjølv om nokre av tiltaka er små og fleire ikkje kan talfestast i utsleppsreduksjon, dannar det grunnlaget for klimaarbeidet i åra som kjem. Det er derfor nødvendig for vidare utsleppsreduksjon i kommunen.

Kommunen skal vere ein pådrivar for at Giskesamfunnet sitt klimagassutslepp vert redusert med 50 prosent innan 2030. Skal Giskesamfunnet nå dette målet, må innbyggjarar, næringsliv, andre kommunar og forvaltingsnivå samarbeide og legge inn ein felles innsats. Det er spesielt viktig at staten følger opp nasjonale klimaambisjonar med ytterlegare tiltak som gjer det mogleg med klimaomstilling på kommunalt nivå.

Klimamål for Giske kommune

Klimautfordringa er av mange omtalt som den største utfordringa i vår tid. I Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030 står det: Dei globale klima- og miljøutfordringane krev omstilling til eit samfunn der vekst og utvikling skjer innan naturen si tolegrensar. Det må skje ein overgang til produkta og tenester som gir betydeleg mindre negative konsekvensar for klima og miljø enn i dag. Samfunnet må igjennom eit grønt skifte. Det vil vere krevjande, men fullt mogleg.

Parisavtalen frå 2015 stadfestar eit globalt mål om å styrke samarbeidet på klimaområdet. Føremålet med avtalen er å avgrense auken i den globale gjennomsnittstemperaturen i år 2100 til 2 oC over førindustrielt nivå. Det skal jobbast mot å avgrense temperaturauken til 1,5 oC. Vidare skal avtalen auke evna til å tilpasse seg dei negative konsekvensane av klimaendringar og fremme utviklinga av robuste samfunn med lave utslepp.

Norge har meldt inn ei forplikting under Parisavtalen om å redusere utsleppa av klimagassar med minst 50 og opp mot 55 prosent innan 2030 samanlikna med 1990. Det er eit avgjerande steg på vegen mot at Noreg skal bli eit lågutsleppssamfunn i 2050.

I kommuneplanen sin samfunnsdel til Giske kommune står det:

Utsleppa av CO₂ i kommunen har samla auka dei siste åra samanlikna med referanseåret 2015, jf. Fig 7. I Giske kommune medfører skipsleia, flyplassen og riksvegen at dei vesentlege CO₂-utsleppa kjem frå sjøfart, luftfart og vegtrafikk. Sektorvis er det auke i sjøfart og luftfart og ein mindre nedgang i vegtrafikk. Utsleppa frå vegtrafikk og jordbruk er omlag like store. Det er ein nedgang i CO₂-utslepp for sektorane jordbruk, anna mobil forbrenning, avfall og avløp og oppvarming. Grunna pandemien er det for 2020 ein markert nedgang i utsleppa frå sektorane sjøfart og luftfart.

Arbeidet med klimabudsjettet

KS har utarbeida ein rettleiar for klimabudsjettarbeid, som Giske kommune vil følgje. Arbeidet med klimabudsjett kan delast opp i fire faser: 1) Oppstart, 2) Utarbeide og rekne ut effekten av tiltak, 3) Utarbeide klimabudsjettet og 4) Rapportering og oppfølging. Giske kommune er avhengig av at alle einingar i kommunen samarbeider med utarbeidinga og oppfølging av tiltaksplan til klimabudsjettet

Med klimabudsjett i Giske kommune vil kommunen arbeide for å nå FNs bærekraftsmål nr 7, 11, 12, 13, 14, 15 og 17.

Klimabudsjett Giske kommune 2024

	DIREKTE KLIMAUTSLEPP	Ansvarleg	Finansiering	Oppstartsår
1.	Overgang til utsleppsfri bilpark i kommunen innan 2030			
	Ladeinfrastruktur skal vurderast	Teknisk	Innan driftsramma	2024
	Sikre at alle nye kommunale bilar er elektriske	Bilansvareg	Innan driftsramma	2023
	Innføre bildelingsordning	Stab	Innan driftsramma	2024
2	Redusere bruk av fossilt kjøretøy i Giskesamfunnet			
	Arbeid for at barn/unge skal gå/sykle til skulen	Oppvekst	Innan driftsramma	2024
	Kommunalt tilsette nyttar kollektivtrafikk til jobb/møter, samkjører til møter o.l.	Stab	Innan driftsramma	2023
	Kommunen tilrettelegg for sykkelparkering med overdekte og låsbare sykkelskur ved skular og kommunale arbeidsplassar	Teknisk	Innan driftsramma	2024
	Prioritere mjuke trafikantar i planar	Teknisk	Innan driftsramma	2023
	Samarbeid med Fylkeskommunen om gangfelt, gang-og sykkelveggar	Teknisk	Innan driftsramma	2024
	Utredde moglegheit for samordning av varelevering	Alle	Innan driftsramma	
3	Overgang til fleire elektriske bussar			
	Samarbeid med Fylkeskommunen om overgang til elektriske bussar	Fylkeskommunen, teknisk	Innan driftsramma	2024
4	Auka kollektivsatsing			
	Kommunen bidrar til vidareutvikling av kollektivtilbodet gjennom dialog med Fylkeskommunen og FRAM	Teknisk, Fylkeskommunen	Innan driftsramma	2024
5	Utsleppsfri maskin- og utstyrspark			
	Overgang til elektriske grasklipparar der det er mogleg	Teknisk	Innan driftsramma	2024
6	Utsleppsfrie byggeplassar			
	Utredde innføring av utsleppsfrie bygge- og anleggsplassar i kommunale prosjekt	Teknisk	Innan driftsramma	2024
7	Redusere klimagassutsleppa gjennom samfunns- og arealplanlegging			
	I arbeid med ny arealdel skal kommunen ha fokus på grep som kan gi positiv effekt på klima t.d føringane i PAKT, auka vekt på og tilrettelegging av tilbod innan kollektivtransport, karbonfangst i myr. Styre etter godkjent samfunnsdel.	Stab	Innan driftsramma	2023

INDIREKTE KLIMAUTSLEPP		Ansvarleg	Finansiering	Oppstartsår
8	Vurdere tilpassing i anskaffelsesreglementet	Økonomiavd	Innan driftsramma	
	Sirkulær innkjøpsstrategi knytt til møblar og inventar. Ombruk og kjøp av brukte møblar og inventar der det er mogleg.	Stab, teknisk	Innan driftsramma	2023
	Mat og emballasje, redusere bruk evt gjennbruk	Kjøkkenet, oppvekst, omsorg	Innan driftsramma	2024
9	Redusere forbruk av materiell i kommunen si drift			
	Redusere bruk av eingongsutstyr	Pleie og omsorg	Innan driftsramma	2024
	Flyt av læremidlar mellom skulane	Oppvekst	Innan driftsramma	2024
	Bruk av digitale læremiddel	Oppvekst	Innan driftsramma	2023
	Foliering av skulebøker for å auke levetida	Oppvekst	Innan driftsramma	2023
	Miljøtårnsertifisering av barnehagane	Oppvekst	Innan driftsramma	2024
10	Redusere utslepp frå kommunale bygningar			
	Kompetanseheving	Teknisk	Innan driftsramma	2024
	Meir effektiv bruk av kommunen sitt areal	Teknisk	Innan driftsramma	2023
	Vurdere gjennbruk av eksisterande bygg	Teknisk	Innan driftsramma	2024
	Vurdere bruk av solceller på nye og eksisterande bygg	Teknisk	Innan ramme/budsjett	
	Utskifting av vindauge og etterisolering av bygg, utbetre ventilasjonsanlegg	Teknisk	Innan ramme/budsjett	2024
11	Redusere Klimautslepp for kommunale lyspunkt			
	Gatelysstyring og utskrifting av lyspunkt	Teknisk	Innan ramme/budsjett	2024
	Utskifting av armaturer	Teknisk	Innan ramme/budsjett	2024
12	Redusere matsvinn i kommunen			
	Matsvinnprosjekt i barnehagane	Oppvekst	Innan driftsramma	2023
	Matsvinnprosjekt i bufelleskap og omsorgssenter	Pleie og omsorg	Innan driftsramma	2024
13	Renovasjon			
	Lage retningslinjer for kildesortering i kommunen sine lokaler	Stab	Innan driftsramma	2024

TILRETTELEGGANDE AKTIVITETAR		Ansvarleg	Finansiering	Oppstartsår
14	Kommunikasjon og mobilisering			
	Kommunikasjon om klimaløysingar	Stab	Innan driftsramma	2024
	Markedsføre tilskotsordningar som kan vere aktuelle for innbyggjarar og næringsliv i Giske	Stab, teknisk	Innan driftsramma	2024
15	Kunnskapsgrunnlag			
	Vidareutvikle kunnskapsgrunnlaget for framtidige klimabudsjett	Stab	Innan driftsramma	2024